

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2019-05-10

Närvarande: F.d. justitieråden Eskil Nord och Lena Moore samt justitierådet Dag Mattsson

Kamerabevakning i brottsbekämpningen – ett enklare förfarande

Enligt en lagrådsremiss den 2 maj 2019 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i kamerabevakningslagen (2018:1200).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Johan Jansson.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

9 §

Enligt punkten 1 krävs inte tillstånd till kamerabevakning vid bevakning som bedrivs av Kustbevakningen, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Tullverket. Ett naket undantag ger tillsammans med det valda uttrycket "bevakning som bedrivs av" det felaktiga intrycket att dessa myndigheter kan bedriva kamerabevakning utan vidare. Regleringen blir tydligare om kopplingen mellan undantaget och nya 14 a–14 d §§ framgår direkt av paragrafen (och inte endast

av författningskommentaren). Regleringen i punkten 1 skulle då kunna placeras i ett nytt första stycke, med den följd att paragrafens övriga punkter hamnar i ett andra stycke med en förskjuten numrering.

Paragrafens första stycke och andra styckets inledning skulle förslagsvis kunna formuleras enligt följande.

Tillstånd till kamerabevakning krävs inte vid Kustbevakningens, Polismyndighetens, Säkerhetspolisens och Tullverkets bevakning. För sådan bevakning gäller i stället bestämmelserna i 14 a–14 d §§.

Tillstånd till kamerabevakning krävs inte vid

1. bevakning som sker för att skydda en byggnad ... ,
2. bevakning som Försvarmakten ... ,

Den nya rubriken före 14 a–14 d §§ och de nya rubrikerna närmast före 14 a, 14 c och 14 d §§

Den föreslagna (feta) rubriken före 14 a–14 d §§ som lyder "Kamerabevakning som bedrivs av Kustbevakningen, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Tullverket" är missvisande eftersom den ger intryck av att myndigheterna bedriver kamerabevakning trots att de följande paragraferna innehåller förutsättningarna för att myndigheterna ska få bedriva sådan bevakning. Lagrådet föreslår att rubriken ska lyda "Kustbevakningens, Polismyndighetens, Säkerhetspolisens och Tullverkets kamerabevakning"; se även vad Lagrådet anfört vid 9 §.

Regleringen blir väsentligt tydligare om de fyra nya paragraferna 14 a–14 d §§ får stå samlade utan egna underrubriker, under den nya gemensamma rubriken. Lagrådet föreslår att underrubrikerna närmast före 14 a, 14 c och 14 d §§ utgår.

14 a §

I paragrafen anges vilka krav som gäller för att angivna myndigheter ska få kamerabevaka en plats dit allmänheten har tillträde. I första stycket anges som en grundläggande förutsättning att bevakningsintresset väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad. Det framgår alltså att en avvägning mellan de två intressena måste göras.

Till ledning för denna avvägning anges i andra och tredje styckena vad som "särskilt" ska beaktas vid bedömningen av de intressen som står emot varandra. Detta görs genom en hänvisning till 8 §, som emellertid också innehåller ett krav på "särskilt" beaktande. En sådan dubblering bör undvikas. Det skulle dessutom vara en fördel att de två styckena sammanläggs i ett andra stycke, som då skulle kunna utformas enligt följande.

Vid intresseavvägningen enligt första stycket ska 8 § andra och tredje styckena tillämpas.

14 b §

En väsentlig förutsättning för sloandet av tillståndskravet är den nya dokumentationsskyldighet som myndigheterna åläggs. Innebörden av denna grundläggande skyldighet bör komma till tydligt uttryck i lagtexten, särskilt med tanke på att en bristande dokumentation kan föranleda en sanktionsavgift och att det inte synes vara aktuellt med ytterligare föreskrifter i saken.

Lagrådet föreslår att tredje stycket utformas enligt följande.

Myndighetens bedömning av förutsättningarna för kamerabevakningen ska dokumenteras. I dokumentationen ska myndigheten redovisa hur intresseavvägningen enligt 14 a § har gjorts. Dokumentationen ska innehålla en beskrivning av kamerabevakningen.

14 c §

Paragrafen reglerar när myndigheterna inte behöver iaktta de nya kraven på intresseavvägning och dokumentation. Enligt paragrafen ska dessa krav inte gälla vid hastighetsövervakning, bevakning av skyddsobjekt och viss kamerabevakning från fordon.

Krav på intresseavvägning och dokumentation ska därmed i fortsättningen gälla vid bevakning som någon av myndigheterna bedriver i tunnelbana, postlokaler och parkeringshus. Kamerabevakning av detta slag är i dag helt undantagen från krav på tillstånd. Något krav på intresseavvägning och dokumentation finns inte heller. (Se nuvarande 9 § 6–8.)

Visserligen lär kamerabevakning i dessa situationer i praktiken normalt inte bedrivas av myndigheterna utan av det företag som ansvarar för verksamheten, t.ex. det företag som äger parkeringshuset. Undantagen i 9 § är emellertid utformade så att de kan tillämpas också för den kamerabevakning som myndigheterna skulle vilja bedriva.

I detta avseende synes förslaget rättsligt sett innebära en skärpning som inte har motiverats i lagrådsremissen. Frågan bör uppmärksammas i den fortsatta beredningen.

14 d §

Paragrafens uppbyggnad gör den svårtillgänglig. Trots att paragrafen har en förebild i nuvarande 10 § första stycket 1–3 förordar Lagrådet att regleringen om räddningsledare i punkterna 2 och 3 sammanförs i punkten 3 och att punkten 2 koncentreras till att avse Polismyndigheten.

25 §

Bestämmelsen i punkten 3 är ny och har kommit att utformas så att sanktionsavgift får tas ut om den som bedriver kamerabevakning "bryter mot kraven på bedömning eller dokumentation i 14 b §". Syftet torde dock rimligen vara att det är frånvaron av en dokumenterad bedömning som ska utgöra grunden för en avgift.

Lagrådet föreslår därför att punkten utformas enligt följande.

3. bryter mot kraven på en dokumenterad bedömning enligt 14 b §,